

varv i mitten, samtidigt med att de båda andra kavaljererna på liknande sätt ringdansa med sina högerdamer och den till höger framför dem i mittellinjen stående damen; därefter återtaga alla utgångsställning (1—8).

Avdelning A återupprepas (1—8).

Mittellinjens kavaljer dansar på sätt i avdelningen B beskrivits, först med höger- och sedan med vänsterlinjens högerdam (9—16, 9—16) samt ringdansar därefter med båda, samtidigt med att de båda andra kavaljererna ringdansa med egen vänsterdam och till

vänster framför dem i mittellinjen stående dam; varpå alla återtaga utgångsställning (1—8).

Avdelning A återupprepas (1—8).

Mittellinjens kavaljer dansar såsom i avdelningen B först med höger- och sedan med vänsterlinjens kavaljer (9—16), 9—16), varpå alla tre ringdansa medsols med höger hand, bakom den till höger ståendes rygg och över hans vänstra arm, hållande den till vänster ståendes vänstra hand, medan samtliga damerna hållande varandra i händerna, ringdansa med vanliga springsteg två varv motsols kring kavaljererna.

SMÅLANDSPOLSKA

Utgångsställning: Två parallella mot fronten vinkelräta linjer. Fyra par i varje linje.

Steg: Mazurkasteg, dalsteg och springsteg. Vid omdansning östgötasteg.

Fattningar: Öppen fattning n: r 1, sluten fattning n: r 3.

Tur 1.

Alla dansa med mazurkasteg parvis in mot mitten, där kavaljererna bilda en stor stjärna genom att fatta bakomvarandes handled. Stjärnan svänger runt motsols (1—8). Parvis med bibehållen fattning göres helt om (motsols), så att damerna bilda stora stjärnan i likhet med kavaljererna. Stjärnan svänger runt medsols (1—8) till utgångsplatsen. Omdansning (9—16) så att kavaljererna stannar innanför parvis vända emot varandra.

Tur 2.

Tur 2.

Parvis två dalsteg, (höger, vänster) samtidigt som kavaljer och dam slå respektive vänster och höger hands innersida emot varandra, därefter fattar kavaljer damens händer (sluten fattning n: r 4) och båda göra två nigsteg (1—4); omdansning så att damerna stanna innanför (5—8). Det hela upprepas (9—16). Observera! Vid sista omdansningens slut stannar kavaljer på kavaljersidan (högra sidan från fronten sett) utanför, damsidas kavaljer innanför.

Tur 3.

Damsidas par bilda portar, vända mot fronten, med dalsteg. Början göres med höger dalsteg. Kavaljersidas par dansa med mazurkasteg parvis genom portarna och tillbaka till plats (1—8). Kavaljersidan bildar portar och damsidas par dansa igenom som ovan beskrivits (1—8). Omdansning så att paren vid reprisens slut stanna i ring (9—16).

Tur 4.

Kavaljererna stå vända motsols i ringen och damerna medsols. Parvis dansas höger och vänster dalsteg samtidigt som paret slår respektive vänster och höger hand mot varandra; därefter två nigningar i likhet med andra turens första del. Omdansning ett varv medsols, varefter kavaljererna springa motsols innanför egen dam, därefter utanför förbi mötande dam och stanna framför nästa dam i ringens periferi. Damerna springa samtidigt medsols utanför egen kavaljer och innanför nästa kavaljer samt stanna framför den tredje kavaljeren.

Upprepas så många gånger att respektive kavaljer och dam mötas, då alla dansa hambo utan försteg till reprisens slut (1—8, 1—8, 9—16, 9—16, 9—16).

SKÖRDEDANS

Enligt många önskan har skördedansen tagits med i samlingen. Vem som komponerat dansen är obekant. Ledarinnan för folkdansen i Finland, Anni Collan, har omtalat för mig, att dansen kommit till Finland i samband med teater i slutet av 1800-talet. Dansen har även i kortfattad form beskrivits i samband med en sångsamling, utgiven i Stockholm.

Utgångsställning: Med liar och räfsor stå de dansande parvis vända mot varandra uppställda på kolonn. Gossen håller flickan i sin högra hand och lien på sin vänstra axel. Flickan har räfsan på sin högra axel och håller om räfskaftet med högra handen.

Steg: Skördesteg, vaggsteg och gångsteg.

Tur 1.

De dansande gå med sex skördesteg in på banans mitt, fortsätta därefter med ytterligare sex skördesteg bort från fronten (1—12). Där skiljas paren åt, gossarna vika av till vänster och flickorna till höger. Då de mötas vid fronten, fattar gossen flickans högra hand, och de göra parvis genomtåg bort från fronten (1—12).

Åter skiljas de från varandra (1—6). Då de ånyo mötas vid fronten, gå de i slingertåg förbi varandra. Då slingertåget på sjunde steget och takten börjar, skall gossen gå åt vänster och flickan åt höger. Om gossen, som går förbi varje flicka i tur och ordning, ser denna i nacken — flickan vänder alltså ryggen åt varje gosse, hon går förbi — är slingringen riktigt utförd (7—12). När de träffas på nytt återupprepas slingertåget på beskrivet sätt, och när de mötas vid fronten göres genomtåg (1—12).

Paren skiljas åter och gå nu med korta skördesteg i raka linjer ned mot fronten. De stanna på två led, vända mot varandra, gossarna på den ena och flickorna på den andra sidan (1—12).

(Obs. Musik till första turen 1—12 fem gånger.)

Tur 2.

A. På förtaktens långa ton svänga gossarna ned liar från axlarna och gå med fyra vaggsteg framåt mot flickledet. De luta kropparna framåt och utföra lieslagen med rörelser, så lika skördemannens som möjligt.

Under det första steget, som börjar med vänster fot, föres lien med ett kraftigt tag tätt intill golvet eller marken från höger till vänster. Under nästa steg (höger vaggsteg) rätar den dansande på sig och för lien tillbaka åt höger (13—14). Samma steg och rörelser under följande två takter (15—16). Ännu ett vaggsteg med lieslag från höger till vänster utföres under sjuttonde takten. Därefter svänges lien upp på vänster axel — höger hand sättes i sidan — under det vaggstegen fortsätta bakåt de två nästföljande takterna. Vaggstegen bakåt utföras på samma sätt som vaggstegen framåt, med undantag av att höger fot nu sättes bakåt och vänster fot korsas över denna (höger vaggsteg) o. s. v. På tjugonde takten tages ett steg bakåt med höger fot och vänster fot sättes intill (17—20).

B. Flickorna, som under A stått stilla med räfsorna på axlarna, svänga ned dessa på tjugonde takten. De utföra nu samma steg som gossarna under A och svänga med räfsorna på samma sätt som gossarna fört liarna. De återvända baklänges till sina platser, allt under det de räfsa (13—20).

C. A och B upprepas (13—20, 13—20).

D. När flickorna på tjugonde takten äro tillbaka på sina platser, taga de, i stället för att stanna, ett vaggsteg åt höger och slänga samtidigt upp räfsorna på sina högra axlar. På tjuguförsta takten göra alla vaggsteg med början på vänster fot, och vända mot fronten gå de nu på led efter varandra ned mot denna. Första paret leder. De gå emot varandra med två steg; på tredje steget börjar slingertåget (här gå de dansande rygg om rygg med varandra). Då första parets gosse slingrat förbi alla flickorna och första parets flicka förbi alla gossarna, fortsätta de med vaggsteg på raka led bort från fronten till reprisens slut (21—28). Första paret går åter emot varandra på de två första stegen och förbi varandra på det tredje. Slingertåget upprepas. Första paret, följt av alla de dansande, går därefter upp mot fronten så, att alla vid reprisens slut stå på led med tre stegs avstånd från varandra. På tjugonde takten taga alla ett höger vaggsteg, men på stegets sista taktdel göra de en vändning åt vänster. Gossarna stå då vända mot flickorna, men dessa vända ryggen åt gossarna (21—28).

Tur 3.

A. Flickorna, som satt räfsans skaft i marken med pinnarna i räfsan ifrån sig, stå nu stilla på sina platser. Gossarna gå på rakt led med fyra vaggsteg mot flickledet (29—32). Var och en av dem lägger sin högra hand på sin flickas högra axel och söker, under en hävning på tå, att få se hennes ansikte, men hon vänder bort huvudet. Gossen ser då över hennes vänstra axel, men nu ser flickan stramt åt höger (33—34). Modfällda gå då gossarna med fyra vanliga gångsteg tillbaka till sina platser (35—36). Detsamma upprepas, men med bättre lycka, ty nu se flickorna glatt mot gossarna, först åt höger och sedan åt vänster (29—34). Gossarna stanna kvar på flickornas platser, ställa ned liarna med bladen vända åt höger och stödjarmarna mot dessa. Flickorna gå på höger sida om gossarna fyra gångsteg baklänges till gossarnas ursprungliga platser (35—36).

B. Flickorna utföra nu samma steg och rörelser som gossarna i A. Men de lägga sin vänstra hand på gossarnas vänstra axel och se först på gossarna från vänster sida (29—34). Flickorna stanna kvar, och gossarna fatta deras vänstra hand med egen höger (35—36).

Tur 4.

Musiken börjar från början. De dansande gå med skördesteg medsols, första och fjärde paren leda upp i två trekanter (1—8). Parvis sträcka de dansande sina redskap emot varandra, så att de korsas, och gå med två skördesteg ett varv runt medsols (9—10). Därefter sträcka flickorna, som nu äro innanför i trekanten, räfsorna emot varandra och bilda kors i trekantens mitt. De gå med fyra små skördesteg $1\frac{1}{3}$ varv motsols. När flickan går runt med gossen, har hon höger hand högst på räfskaftet, när hon går runt med flickorna, fattar hon högst med den vänstra handen (11—12, 1—2).

Flickan har nu gått förbi egen gosse och hunnit fram till nästa. De sträcka redskapen mot varandra och gå med två skördesteg runt ett varv medsols (3—4). Alla tre flickorna sträcka räfsorna mot varandra och gå återigen med fyra skördesteg runt $1\frac{1}{3}$ varv motsols inne i trekanten (5—8). Med den tredje gossen utföres detsamma (9—10) och åter med flickorna (11—12, 1—4). Flickan har nu hunnit fram till egen gosse, som fattar hennes vänstra hand med egen höger. Så dansa de med skördesteg först ett varv runt i trekanten, så att fjärde paret skall kunna falla in efter tredje, och trallande och glada lämna de därefter salen (5—12).

DANS TILL FRYKSDALSMELODI

Upptecknad av Johan Larsson, Garpenberg.

Utgångsställning: Jämna antal par på två kolonner vända mot fronten, paren i jämnhöjd sidledes.

Steg: Hoppsteg, klacksteg och springsteg.

Fattningar: Öppen fattning n:r 1. Vid omdansning slutet fattning n:r 3.

Tur 1.

Paren dansa, med början på ytterfot, två hoppsteg framåt åtföljda av tre springsteg och göra på sista steget helomvändning inåt samt taga ny handfattning (1—2). Detta upprepas fast kavaljer och dam nu vända sig mot varandra och taga slutet fattning n:r 4 (3—4). Paren på utgångsplats. Mot fronten utföras nu på fyra hoppsteg tvenne pannkaksvändningar (5—6), varefter omdansning sker på stället ett och ett halvt varv, så att paren stå vända från fronten (7—8). Hela turen upprepas (1—8). Utgångsställning nu intagen.

Tur 2.

A. Kavaljer och dam göra mot egen dam resp. kavaljer växelvis två klacksteg — kavaljer börjar — med innerfot och samtidigt två svängningar utåt — uppåt med inre hand och »tumme upp» i axelhöjd (9—10). Kavaljer och dam dansa om var för sig ett varv medsols så att de byta plats (11—12).

B. Nu upprepas A, men innerfot och hand göra rörelsen (13—16).

C. A upprepas (9—12) och därefter omdansas med fyra steg medsols och fyra steg motsols så, att paren mot slutet av turen bilda ring, kavaljererna vända motsols och damerna medsols (13—16).

Tur 3.

Ringan rör sig motsols ett varv med hoppsteg. På fyra steg dansar damen, under det hon med båda hän-

derna fattar i kjolen, medsols två varv, medan kavaljeren med höger hand lätt vidrörande damens vänstra axel underlättar omdansningen. Därpå omdansas parvis två varv medsols (17—20). Upprepas tre gånger (21—24, 17—24). Efter sista omdansningen ha paren nått utgångsplats, fast de nu stå på linje vända mot varandra parvis och ha tagit slutet fattning n:r 4.

Tur 4.

På en takt göres två blekingsteg, vänster och höger, samt på ytterligare en takt tre blekingsteg, varefter kolonnerna med möte åt vänster byta plats med sex springsteg (1—4) och omdansa ett varv medsols och ett varv motsols (5—8).

Upprepas, dock så, att högra kolonnens par, efter omdansningen medsols, vända sig endast ett halvt varv motsols, d. v. s. damlinjerna komma därmed att stå innanför kavaljerlinjerna, alla vända mot fronten (1—8).

Tur 5.

Klacksteg och handrörelse som i andra turen (9—10). Dam i högra kolonnen fattar med vänster hand motstående kavaljers i vänstra kolonnen ytterhand med löst grepp, under det hon med början på innerfot (höger) som hon isätter i kors över den vänstra, gör fyra hoppsteg i »ruta» framför och runtom kavaljeren med fattningen bibehållen. Paret är hela tiden vänt mot fronten (11—12). Damen står nu i vänstra kolonnen, upprepar klacksteg och handrörelse (13—14) och fattar med höger hand egen kavaljers högra hand och gör fyra hoppsteg — med början på vänster, som

isättes i kors över den högra — runt kavaljeren och har så kommit till utgångsplatsen (15—16). Hela turen upprepas (9—16). Damen i vänstra kolonnen dansar samtidigt med förflyttning först åt höger, därefter till utgångsplats. Obs.! Damen, som förflyttar sig åt vänster, dansar bakom den dam, som rör sig åt höger.

Kavaljer i vänstra kolonnen fattar — efter klacksteg och handrörelse (9—10) — kommande dams vänstra hand med egen vänster, som han för över sitt huvud, gör fyra hoppsteg genom att först isätta högra foten bakåt-utåt höger, därefter vänstra foten i kors över den högra, högra foten i kors över den vänstra och vänster fot bakåt-utåt vänster (11—12). Upprepas (13—16, 9—16). Genom denna rörelse kunna paren utan svårighet medhinna hela rutan. Kavaljer i högra kolonnen börjar rutan med vänstra foten bakåt-utåt vänster, högra foten bakåt-utåt höger, vänstra foten i kors över den högra samt högra foten i kors över den vänstra.

Tur 6.

Kavaljer med armarna korslagda och dam med höfter fäst dansa med hoppsteg fyra rutor i likhet med vad i femte turen beskrivits, fast damerna nu ej byta kolonner utan varje par kretsar om för sig under hela turen vända mot fronten (17—24).

Tur 7.

Paren omdansa medsols i ring, som rör sig motsols till reprisens slut (17—24).

Observera! Tur 5. Högra och vänstra kolonnen avses från de dansande sett. Ej från fronten sett.

RÄNNINGEN

Uppgifterna om dansen ha lämnats av spelmannen Karl Gustavsson i Brännkyrka Gille. Han har även upptecknat musiken. Ränningen är en danslek som symboliserar »Rännstolens» (vävstolens) arbete. Spelman Gustavsson erinrar sig att sista gången han såg dansen var 1894 i Förnbo socken, Uppland.

Åtta par ställa upp i form av ett hjul med fyra ekrar. Paren 1—6 bilda ringen och paren 7—8 ekrarna i hjulet, som avser att föreställa »varpträt» med garn pålindat. Hjulet upplöses i en lång sladd, garnet lindas upp på en bobina, nystas av bobinan, och vävstolen är i gång med sitt dunk, dunk. Därefter skyttelnas gång. I sista turen visas väven färdig med sin randiga våd.

Utgångsställning: Paren numreras från ett till åtta.

Första paret (ledarpar) står vid fronten. Paren 1—6 fatta varandra i händerna och bilda en ring. Paren 7—8 bilda ett kors. De fatta med höger hand bakomvarandes handled, den vänstra handen i ringfattningen. Sjunde parets kavaljer fattar sjätte parets dams högra handled. Därefter skall det vara tre personer mellan varje korsarm.

Steg: Springsteg med början på vänster fot, östgötagsteg.

Fattningar: Öppen fattning n:r 1. Vid omdansning slutet fattning n:r 4.

Tur 1.

Ringens dansar med mjuka gångsteg i långsam takt runt medsols (1—13).

Tur 2.

Springsteg hela turen.

A. Hjulet upplöses och alla bilda en sladd i numerordning från första paret, som drager sladden mot fronten och medsols runt på plats där förste kavaljeren lindar upp hela sladden i en snäcka genom att själv springa runt, runt (14—29).

B. Alla vända helt om och nu är det åttonde parets dam som drager ut sladden i en ring genom att springa runt motsols så fort att hon hinner två och ett halvt varv och stannar längst bort från fronten samtidigt som alla övriga stanna på två mot fronten vinkelräta linjer. Parens nummer i linjerna äro från fronten sett till vänster 4, 3, 2 och första paret längst bort från fronten, linjen till höger 5, 6, 7 och åttonde paret mitt emot första paret (14—29).

Tur 3.

A. Alla fatta linjevis varandras händer och springa tre steg linjevis mot varandra och göra halt med en appell. Första parets kavaljer fattar med vänster hand åttonde parets dams högra hand och bildar »skytteln». Samtidigt som linjerna springa tre steg baklänges tillbaka och stanna med två appeller, springer »skytteln» mellan linjerna mot fronten, vänder och står stilla (30—33). Linjerna slå ånyo tillsammans och stanna med en appell. Linjerna springa tre steg tillbaka och stanna med två appeller samtidigt som »skytteln» springer tillbaka till egen kavaljer och dam (34—37).

B. Alla (även skytteln) omdansa parvis med fyra östgötasteg, slutet fattning n:r 4, två varv runt och stanna på linje (38—41).

C. A Upprepas (42—49).

D. B Upprepas (50—53).

E. Sammanslagning med en appell och tillbaka till plats och två appeller.

Även första kavaljer och åttonde parets dam följa med tillbaka (54—57).

Hela turen är fem sammanslagningar, skytteln två gånger fram och tillbaka samt två omdansningar.

Tur 4.

Alla bilda parvis ring och dansa med springsteg två varv runt medsols (58—65), helt om och två varv runt motsols och stanna på linje som vid turens början (58—65).

Tur 5.

Alla marschera parvis efter varandra i kolonn, vända från fronten, den vänstra kolonnen ledes av första paret och den högra av åttonde paret, allt från fronten sett. Ledarparen vända sig mot varandra, fatta varandras händer, bilda en linje och gå mot fronten mellan linjerna, paren två och sju följa efter, varefter paren tre och sex och sist paren fyra och fem. Alla linjevis hållande varandra i händerna. Vid fronten viker kolonnen av och går medsols ett varv runt och stannar vänd mot fronten (66—76).

Under takterna 72—76 sång.

GOTLANDSKADRILJ

Upptecknad av *August Fredin*.

Gotlandskadriljen dansades i min barndom och ungdom huvudsakligen på nedan angivna sätt.

Innan jag beskriver själva utförandet av dansen, anser jag mig böra säga något om melodierna till kadriljen. Dessa gå i 2/4 takt, och en kadrilmelodi består av fyra reprisar med åtta takter i varje repris. Denna kontradans hade både med avseende på melodi och dans fem turer. En melodi med sina nyss nämnda fyra reprisar spelades för varje olika tur på följande sätt: De fyra repriserna spelas två gånger efter var-

andra. Så började man åter spela första reprisen, men blott en gång, under det »skäl» gjordes (»ga i skel»). Detta liksom figureringen under spelningen av tredje och fjärde repriserna utfördes av de motsatta dansande paren å 3:dje och 4:de sidorna av rummet. Så spelades vidare andra reprisen åter två gånger, då gå de dansande paren å de motsatta sidorna emot varandra (sidorna 3 och 4, under det andra repriserna spelas första gången, och sidorna 1 och 2, då den spelas andra gång). Så spelas tredje och fjärde repriserna, under

det de dansande paren figurera å sidorna 1 och 2. Slutligen spelas åter första reprisen en gång, då skola de dansande å sidorna 1 och 2, som nu figurerat under tredje och fjärde reprisernas spelande, »ga i skel», liksom de förut nämnda paren å motstående sidor gjort. Och därmed slutar kadriljen, då melodien spelas i förening med dans.

Nu något om utförandet av själva dansen kadrilj.

Utgångsställning: Parvis, herre till vänster och dam till höger, lika många par å de motsatta sidorna av rummet. Mitt emot varje par skulle på andra sidan stå ett motdansarepar (visavi).

Tur 1.

Då första kadriljmelodiens första repris spelas första gången, fatta alla dansande varandra i hand och bilda en ring (allians), gående åt höger (motsols) i takt med melodien fjärdedelar till reprisens slut. Så vänder man åt vänster (medsols), under det första reprisens spelas andra gången. Vid reprisens slut är man på samma plats, varifrån man utgick (1—4, 1—4).

»Komplimang».

Då andra reprisens spelas första gången, gå de par, som befinna sig på sidorna 3 och 4, mot varandra, hållande parvis varandra i hand och mötas på golvet mitt, där buga sig paren å ömse sidor mot varandra, göra helt om, »byta om händer» och marschera efter melodien fjärdedelar till sin plats, där de vid reprisens slut intaga samma ställning som vid reprisens början. Eller ock gå paren efter bugningen baklänges till sina platser efter musikens fjärdedelar. Jag har sett båda sätten, utan att det gjorts anmärkning därpå. Då andra reprisens spelas andra gång, gå paren, som stå vid sidorna 1 och 2, mot varandra och förfara på samma sätt, som nämnts om paren å sidorna 3 och 4 (5—8, 5—8).

»Figuré».

Då tredje reprisens spelas första gången, börja paren å sidorna 3 och 4 *figurera* (»trippä») mot varandra (sina visavier) efter musikens åttondedelar, men flytta sig så småningom trippande framåt förbi varandra (åt vänster), så att de vid reprisens slut befinna sig på sina motdansares plats. Då tredje reprisens spelas andra gången, figurera samma par å sidorna 3 och 4 på likadant sätt, som då tredje reprisens spelades första gången, dock ej längre än att de innan reprisens slut hinna göra en *sväng med sina moatjéer på sina uppställningsplatser*. Då fjärde reprisens spelas både första

och andra gång, figurera samma dansande par å sidorna 3 och 4 på enahanda sätt som under spelandet av tredje reprisens (9—12, 9—12, 13—16, 13—16).

»Dambyte».

Nu följer det s. k. »skälet» (»ga i skel»). Då spelas första reprisens av samma kadriljmelodi blott en gång. Samma dansande par, som figurerat i tredje och fjärde repriserna, skall nu utföra skälet» (»ga i skel»), d. v. s. paren å sidorna 3 och 4. Varje herre bugar sig mot sin dam och för henne artigt åt hennes manliga motdansare. På golvet mitt mötas damerna och gå till vänster om varandra efter musikens fjärdedelar till sin manliga visavi, som artigt svänger kring med henne (1—4).

Komplimang. Nu börjar dansen för dem, som stå på sidorna 1 och 2. Då spelas andra reprisens av första turens melodi. Då reprisens spelas första gång, gå motdansarna på sidorna 1 och 2 mot varandra på samma sätt som beskrivits om de dansande på sidorna 3 och 4. De motdansande paren å sidorna 3 och 4 upprepa nyss omnämnda rörelse, då andra reprisens spelas om.

Figuré. Under det nu tredje reprisens spelas två gånger, och fjärde reprisens likaledes två gånger, utföra de dansande paren å motsidorna 1 och 2 likadana figurer och trippningar, som beskrivas för motdansarna å sidorna 3 och 4, då tredje och fjärde repriserna spelades för dem.

Dambyte. Så kommer slutligen »skälet» även för de dansande å sidorna 1 och 2, under det att första reprisens av första turen spelas ännu en gång. De dansande gå tillväga på samma sätt, som beskrivs här ovan om »skälgåendet» för de dansande å sidorna 3 och 4. Och då är äntligen första turen av kadriljen slut.

Tur 2.

Uppställning: man bildar två koncentrisk ringar, herrarna utanför och damerna innanför. Vid första reprisens spelning första gången figurerar varje herre mot sin egen dam (de klappa ibland även med händerna mot varandra i takt med musikens fjärdedelar), och vid de två sista takterna av reprisens gör varje par en »svängom» med varandra. Då första reprisens spelas andra gång, upprepa de dansande samma figurer, klappning och »svängom» som vid första spelningen av reprisens. Under det andra, tredje och fjärde repriserna spelas två gånger vardera, dansas alldeles lika som beskrivits om dansen under nämnda repriser i första turen. Även »skälet» skall utföras likadant som i första turen.

Tur 3.

Uppställning: alla damerna taga varandra i hand och bilda en ring innanför herrarna. Då första reprisen spelas första gången, dansar damernas ring åt vänster, och då den upprepas andra gången, vända de åter till höger och äro vid reprisens slut åter vid sina herrar. Under hela den tiden stå herrarna på sina platser och klappa i händerna i takt med musikens fjärdedelar. Sedan dansas alldeles lika med första turen under de tre sista repriserna, och även »skälet» får ej glömmas.

Tur 4.

Uppställning: Alla herrar bilda en inre ring, medan damerna bilda en yttre. Herrarna taga varandra i hand, vända ansiktet mot damerna och dansa åt vänster, under det första reprisen av fjärde turen spelas, och vända åter tillbaka åt höger, då reprisen spelas andra gången. Under tiden stå damerna i yttre ringen och klappa med händerna i takt med musikens fjärdedelar. Under andra, tredje och fjärde repriserna jämte »skälet» dansas alldeles lika som angivits vid beskrivningen av första turen.

Tur 5.

Uppställning: som i första turen. Första reprisen: Stor rond av alla dansande par, lika med första turen. Så ock med dansen under de följande repriserna. Således äro första och femte turerna lika i avseende på dansen.

Gotlandskadriljen hade också så kallade *efterdanser*, vilka följde omedelbart efter kadriljens femte tur.

Sammanfattning av kadriljens turer.**Tur 1.**

Stor ring: Motsols och medsols.

<i>Komplimang</i>	{ Premiär Sekond	Lika för alla turerna.
<i>Figuré</i> (dubbel)	Premiär	
<i>Dambyte</i> (skälet)	Premiär	
<i>Komplimang</i>	{ Sekond Premiär	
<i>Figuré</i> (dubbel)	Sekond	
<i>Dambyte</i>	Sekond	

Tur 2.

Två ringar. Kavaljererna yttre ringen, vända inåt. Damerna inre ringen, vända utåt. Obs. beskrivningen!

Tur 3.

Damernas ring, dansas först medsols sedan motsols. Kavaljererna klappa i händerna.

Tur 4.

Herrarnas ring, vända utåt, dansar först motsols, sedan medsols. Damerna klappa i händerna.

Tur 5. = 1:sta turen.

Avslutning.

Monfarino eller *La chasse*. (Spelmannen eller ledaren utropar namnet på efterdanssen.)

KADRILJ FRÅN GOTLAND

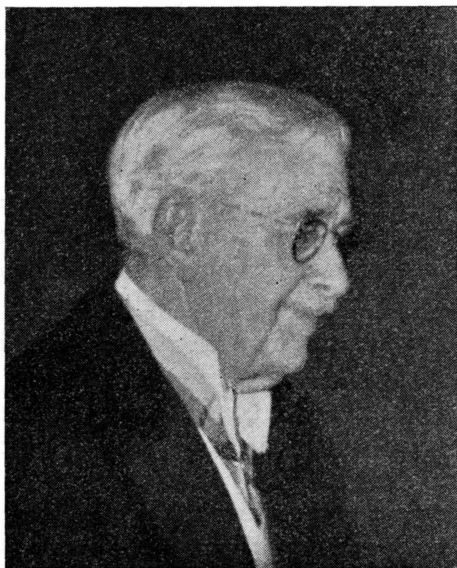
Under en lång följd av år ha vi dansat en kadrilj från Gotland. I föregående upplaga stod den införd i denna bok under namn Gotlandskadrilj. Det har emellertid visat sig att gotlänningarna ej velat kännas vid denna form av dansen som speciellt gotländsk. Vid senare forskningar har en av gotlänningarna godkänd kadrilj framkommit som enligt trovärdiga källor dansats på Gotland och som även i stort är likartad med August Fredins uppteckningar.

Det har därför synts utgivaren riktigt att låta den gamla kadriljen i denna upplaga ersättas med följande nya uppteckning. Denna uppfattning styrkes också av

de uppgifter utgivaren tacksamt fått av kapten John Wessman.

Navigationsläraren, sjökaptenen m. m. John Wessman i Stockholm, född i Visby 1870, var under sin lärartid i Visby 1893—1912 den självskrivne anföraren för kadriljer, fransäser, promenadpolonäser o. dyl. på alla festligheter och baler. Vid ett tillfälle, då dåvarande hertigen av Gotland, H. K. H. prins Oscar Bernadotte, bevistade en folkfest i Skolbetningen utanför Visby, utförde »löjtnant Wessman» det kraftprovet att *samtidigt* anförda tre gotlandskadriljer, som dansades i det fria av bondfolk från skilda delar av ön. 45 år senare anförde han med bravur gotlands-

kadriljen vid Gutabröllopet på Skansen i Stockholm 1944, varvid han var den äldste av bröllopgästerna. Kapten Wessman torde därför vara en god auktoritet på gotländska danser.

Kapten John Wessman.

Utgångsställning: Jämnt antal par i fyrkant, premiär och sekond med herrsida och damsida.

Steg: Gångsteg, som i regel börja med vänster fot och vid dans parvis med yttre foten, i figuré hoppsteg och »engelska steg».

Fattningar: Öppen fattning n:r 1, sluten fattning n:r 2.

Tur 1.

A. Paren bilda stor ring (allians) parvis hållande varandra i händerna och dansa med gångsteg motsols (1—4), ringen vänder helt om och dansar medsols till plats (1—4).

B. Komplimang: Premiärens par gå emot varandra med öppen fattning n:r 1 och göra komplimang, vända helt om mot varandra och gå tillbaka till plats. Komplimangen upprepas av sekonden (5—8, 5—8).

C. Figuré: Premiär. Kavaljererna på herrsidan och damerna på damsidan figurera emot varandra med små korta hoppsteg (»trippä»), därefter några steg bakåt (engelska steg). Sedan till vänster förbi varandra och över till motsatta sidan till sina vis à vis' platser (9—12), återvända på liknande sätt till egna platser, där kavaljererna och damerna omdansa med

sluten fattning n:r 2 ett varv runt (9—12). Därefter upprepas figurén av premiärens kavaljerer på damsidan mot premiärens damer på herrsidan (13—16, 13—16).

D. Dambyte, »ga i skel», skälet = kedja.

Premiärens par gå ett kort steg emot vis à vis med öppen fattning n:r 1, samtidigt som kavaljererna göra en komplimang för egna damer som besvara komplimangen. Damerna fortsätta över i höger hands kedja med mötande damer och räcka vänster hand till vis à vis' kavaljerer, som med komplimang artigt fatta damens vänstra hand med egen vänster och med högra armen om damens midja svänga runt ett varv på egen plats (1—4).

E. Komplimang av sekonden (5—8) enligt beskrivning avdelning B; komplimang av premiären (5—8) enligt samma beskrivning.

F. Figuré: Sekond. Kavaljererna på herrsidan figurera mot damerna på damsidan enligt beskrivning avdelning C. Figuré upprepas av kavaljererna på damsidan mot damerna på herrsidan (9—12, 9—12, 13—16, 13—16).

G. Dambyte: Sekond enligt beskrivning avdelning D (1—4).

Tur 2.

A. Kavaljererna bilda en yttre ring och stå vända inåt med händer och armar efter sidorna. Damerna bilda en ring innanför, vända mot kavaljererna och nypa nätt i kjolen. Obs.! Nu figurera alla på plats emot varandra, de kunna även därefter klappa ett par slag i händerna mot varandra i takt med musikens fjärdedelar och på de två sista takterna i reprisen gör varje par en svängom, omdansning med sluten fattning n:r 2 (1—4). Nu spelas (1—4) och alla fortfarande på plats, upprepa figurering, klappning och omdansning.

B. Lika med B i första turen.

C. » » C » »

D. » » D » »

E. » » E » »

F. » » F » »

G. » » G » »